

საქართველო...
საქართველო...
საქართველო...

ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდვებიან...
წერილები...
წერილები...

სახალხო სეიკნობა

საქველ-მოქმედო ბაზრითურთ.

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მიერ განზრახული სახალხო სეიკნობა საქველ-მოქმედო ბაზრითურთ გაიმართება 20 და 21 მაისს. შემოწირულობათა მოგზავნა ამ ბაზრისთვის შეიძლება კნ. ოლგა თაღლიზის ასულს ქავკავაძისასთან, ნიკოლოზის ქუჩაზე, № 21, და ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კანცელარიაში, სასახლის ქუჩაზე, თავად-ახნაურთა ქარავასლაში.

ყურნალ-გაზეთებიდან

ამას წინა დღეების სხვადასხვა მანერის მიხედვით ყურნალ-გაზეთების ბარმინჰაში დიდი პოპულარული სატყუარა წარმოასტყავს. ამ სატყუარაში თავისი რიხისი და ჯიბრისი კილოთი უკუდას უკრავდებოდა მიაქცია. ინგლისის ესტანდარტმა «ბორტმა სუჟამა» ბუკრი რამ ისეთივე სიქვა, რაც ბარდაზირ ეწინააღმდეგებოდა მისივე წინა დამოქმედულს აზრებს; ასე მაკავითად, ამის შესახებ მან სიქვა:

«სამხრეთ-აფრიკის რამი აუცილებელი იყო. ჩვენ მსაჯულ წყრამად სკავთებუას და სარჩუნო უფლებათა მოსაზრებულად კი არ ვიბრძოდით. ჩვენ მოწინააღმდეგეებს უნდათ, რომ ინგლისი ძაწის ქვეყანა გასდეს; ამიტომ მათ არ ესმით თავიანთ თანამემამულეების გრძობანი. ისინი იტყობენ, რომ ინგლისი უკან დასიქვას, რადგან რამი ცოტა იმაზე მეტი დაჯდა და ცოტა იმაზე მეტს სანს გავრძედა, სანამ მოსალოდნელი იყო. მასწავლავ იმათ წარმოდგენილი ჰქონდათ, ვითომ თქვენ რამის მომხრე იმით იყავით, რომ გეგონათ, იმავე დაჯდებოდა და არა იმით, რომ ის სმართლიან საქმედ მიგანხდათ. არა, ინგლისის ერი იმ თავადგანვე მიხვდა, რომ ინგლისის დიდი საფრთხე ემუქრება და ესტანდარტის ქვეყნებს, რასაც ექვსი თვის წინა დღეებში რამი აუცილებელი და სმართლიანი საქმე იყო და თითონ ბურების ამუხობის მიერ იყო გამოწვეული: ბურებს ეწადათ ინგლისელები სულ მთლად გამოეგრეკათ სამხრეთ-აფრიკიდან. ამ რამის აცდებუას მსაჯულ ბრატნიის იმხრების ძვირების დაწმინდვის ფასად შეიძლება დასა.

ამის შემდეგ ჩემოქმედებსა გიქვანა ღებულად-ანტიმემკრადისტების, რადიკალების, ირლანდიელების და აფრიკანლების კომიტეტის

ტვილისის კერძო სამკურნალო მისილ გადამანიფილისა.

- მედიკოსი ი. გ. ჯიქინაძე — კიბის სხეულებანი 8 — 11 საათამდე.
  - მისილ ს. გედეგანიშვილი — ნერვების და მღობა ელექტრობით — 9 — 10 ს.
  - ნ. ს. მუღანი — გურისა, ელვისა და ცხვირი — 11 — 12 საათამდე.
  - ო. ზ. სალმანიშვილი — კიბის სხეულებანი 10 — 12 საათამდე.
  - ს. ნ. შატალია — თვალის 11 — 12 ს.
  - ქ. ი. შ. ს. ბაქრაძე-ბაგვაშვილი 11 — 12 ს.
  - დ. ა. გედეგანიშვილი — ნერვების და შინა-ბუნების 12 — 1 საათამდე.
  - გ. ლ. შარკუანი — სადარტაქტი — 12 1/2 საათამდე, სამშობობით 3 — 4 საათამდე.
  - ო. დ. ბუგთაბუგაძე — სიფილისის, კანისა და შარდის — 1 1/2 — 2 საათამდე.
- ს ა დ ა მ ა თ ა :
- ო. ნ. თუმანიშვილი — დედათა სხეულებანი 5 — 6 საათამდე.
  - ს. ა. ბუგაძე — შინაგანი (სტრამაქის სიმუცობის) და მიკროქიმიური გამოკვლევანი. — 5 — 6 საათზე.
  - გ. მადვასიშვილი — კვირამით — 10 — 12 ს.

სამკურნალო საქმეები...
ფასი რჩეულისა და დარგებისა 50 კ.; ოპერაციები — შირიგებით. კრატი 4 მან. დღე და ღამე. ერთი კრატი დარბითათვის უფასოა.

ადრესი: კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21 (კანცელარია ქვეყნის მინისტრის). ტელეფონი № 274. (ქ.)

მთავრობის განკარგულებანი

სამკაქაქა უწყებას:

ტრეტულიარნი სოვეტნიკებს ზუგდიდის ფოსტა ტრეტულიარის განყოფილების უფროსის თანამემამულეს აბაზაძეს და ელენოვის ფოსტა-ტრეტულიარის განყოფილების უფროსს ბარბაქაძეს ებოძათ კოლეგის ასესობობა; დიხულის ფოსტა ტრეტულიარის უფროსის თანამემამულეს აღმასრულებელ კოლეგის სერგუარს მესხს ტრეტულიარნი სოვეტნიკობა: კანდიდატის ფოსტა ტრეტულიარის მოხელეს მანუციატაშვილს ებოძა ტრეტულიარნი სოვეტნიკობა.

გუბერნიკი სერგუარს ბათუმის ფოსტა-ტრეტულიარის კანტორის მოხელეს მდებრიშვილს, ტრეტულიარის — ქიტიაშვილსა და ხოჯაშვილს ებოძათ კოლეგის სერგუარობა.

ქუთაისის ფოსტა-ტრეტულიარის მოხელეს კოლეგის რეგისტრატორს დაფქვიანაშვილს ებოძა გუბერნიკი სერგუარობა, ხოლო გუდაუთის ფოსტა-ტრეტულიარის განყოფილების უფროსის თანამემამულეს აღმასრულებელს კვიციანიშვილს და ქუთაისის ფოსტა-ტრეტულიარის მოხელეს ვარდოსანიძეს ებოძათ კოლეგის რეგისტრატორობა.

ფელეგონი

შინიფიფი ბათუმის შინაგანა*).

ამ ოცდა სამი წლის წინად, ე. ი. მამინ, ოცდა რუსეთში შემოიერთა ბათუმი, იგი ბრძოლადაც ზღვის პირას მიკუნჩხულ, წინა სოფელს. 1878 წელში ბათუმში ირიბებოდა მხოლოდ 1000 ს. ლი მცხოვრები რიგე სქესისა. თუ რამ სახელს სდებდა პატარა სოფელს და მნიშვნელობას აძლევდა მას, ეგ იყო მისი ნავთსადგური, გუთათვის უშიშარი სადგომი ზღვის დეღვის რიგს; მაგრამ ეს ნავთსადგური იმდენათ მწრო იყო, რომ გემთათვის მისადგომი ნავთის სიგრძე 300 საფენს არ აღემატებოდა.

აღვილის დაფლობისთანავე მთავრობა შეუდგა ამ ნავთსადგურის გაუმჯობესების საქმეს, რადგან იმდროდნენ, რომ ბათუმი იდი სავაჭრო ქალაქი შეიქნებოდა. 1879 საქმის გამოსარკვევლად და საბოლოო ცნობების შესაკრებად დანიშნა სპეციალური კომისია. კომისიას უნდა გამოეკვლია ყველაფერი, რაც კი საბოლოო იქნებოდა ნავთსადგურის გაუმჯობესებისათვის და მოსალოდნელ დიდ ვაჭრობის მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებისათვის. პაწია სოფელი კი დღე დღეზედ იზრდებოდა და მატულობდა; ყოველ მხრიდან

* ამ წერილის მასალა ამოღებულია იმ შრომიდან, რომელიც წარუდგინა ფინანსთა მინისტრს აწმყენებულმა ნ. პ. ზაბუგინმა; ზაბუგინი იყო თავად-დომარე იმ სუბტომისისა, რომელსაც მინდობილი ჰქონდა ადგილზე გამოეკვლია საქირო ცნობები ბათუმში ნავთის ქალაქის დაარსებისათვის. შრომა ტად სანტერესთა და ძვირფასი თავის მასალებით.

მოეშურებოდნენ აქეთვე ბედის საცდელიად სხვა და სხვა ჯურის ხალხი; ასე რომ 1882 წ. მცხოვრებთა რიცხვი ათასიდან 8671-მდე ავიდა. 1890 წ. ბათუმში იყო 18.000 სული, დღეს კი 30,000. ვაჭრობა და საქონლის მოძრაობა, რომელიც თავდაპირველში არ აღემატებოდა 500.000 ფუთს, იმდენად გაძლიერდა, რომ რამოდენიმე წლის შემდეგ მიაღწია 8 მილიონ ფუთამდე. რკინის გზის დამთავრებამ და ბაქოსთან შეერთებამ ნავთი აქეთვე წამოიყვანა და მოძრაობა ნავთსადგურში კიდევ უფრო გასწვრივდა და შესამჩნევად გაიზარდა. ამ გარემოებამ გამოიწვია აუცილებელი საქიროება ნავთის გასაზიდვად ნავთსადგურში ცალკე სადგომის გაკეთებისა, რათა ეს საქონელი გაეცალკეებინათ ნავთ-სადგურში მოძრავ დანარჩენ საქონლისაგან. ეს სადგომი კიდევაც გაკეთდა და დასრულდა 1892 წ.; მაგრამ ცოტა ხნის განმავლობაში მოძრაობა ნავთსადგურში იმდენათ გაიზარდა და იზრდება, რომ ყველასათვის თვალსაჩინო ხდებოდა ნავთსადგურის გაფართოების საქიროება და გაგანიერება; ამას ყოველ მხრიდან თხოულობდნენ მოვაჭრენი.

დღევანდელი სიგრძე გემთა მისადგომი ნაპირისა ნავთსადგურში 1500 საფენია სული; ნავთსადგურში მეტის მეტი ვიწროობაა. საქონლის პატრონები ხშირად აღვილსაც ვერ შოულობენ, რომ გემებიდან გადმოტანილი საქონელი დაწყობ სანდემ ნაპირზე; შავი-ქვის გამოიღველნი რამოდენიმე წელიწადი მაცადინებენ, ადგილი შეიძინონ ნავთსადგურში, რომ ფოთს ასკილდნენ და აქედან გზავნიან შავი ქვა საზღვარგარეთ, მაგრამ მათი ცდა და თხოვნა ამაო რჩება ნავთ-

წინააღმდეგ, რომლებსაც ის ბრალი დასდო, რომ ისინი ინგლისის მთელი ქვეყნიერობის თვალში სხელს უტყვენ, ბურებს აქეზებენ და ზავის წამოგდებას აგვიანებენ.

შემდეგ, შეეცა რამ იმ ფინანსიურ დონისძიებათა, რომლებსაც შემწეობათაც მთავრობას განზრახვა აქვს რამის ხარჯები დაჭყაროს, ჩემოქმედებს სიქვა:

«შეჯანრე დაღებული ბავი — იმაზე ნაკლებია, რასაც სხვა ერი მიშვიდობიანობის დროს იხდის. რაც შეეხება ქვა-ნახშირის ბაქსა, იმას უნდა აუცილები გადაიხდინ. მაგრამ თუნდაც რამ ზე ბავის გადახდა მანების პატრონებს შეეხებოდა, ესეც დიდი უბედურება არ იქნება, თუ 200—300 კაცი 1 მილიონ გირანქას გადაიხდის. უფრო სმწუნარო ის იქნება, თუ რამ სახლმა ბავს ქვა-ნახშირის მუშების სმუშაობის დაკლება გამოაწვია. მაგრამ ისინიც მოვალენი არიან თავიანთ წყლილი შეიტანონ სმხედრო ხარჯების დასაფარავად.

დასასრულ, ჩემოქმედებს მტკიცე იმედი გამოასტყავს, რომ ბრატნიის ერი და სახლმუნებო ისევე წინააღმდეგულ სრულის ნდობით უტყვონ მთავრობასა.

ირლანდაში ქ. დუბლინის საზოგადოებაში დიდი მღეფარება გამოიწვია იმ გარემოებაში, რომ ირლანდიურ ნაციონალისტურ გაზუთ «ირიშ პოპულარის» (დუბუტარის რ. ბრატნიის რედაქტორობით გამოდის) ნომერი მთავრობამ ადრდა. ამის თაობაზე ირლანდიელმა დუბუტარმა დადგინა მთავრობას პრეტესტი გამოუცხდა და ის ბრალი დასდო, რომ მთავრობას ირლანდიული პრესის გაჭრება სწავლიან. ირლანდიის ღორდ-კანტლეური იტყვდა დუბლინის ადმინისტრაციის მოქმედებას. მან სიქვა, რომ ადრდალულ ნომერში ისეთი კიცხვა დაკიდდა იყო ინგლისის მეფისა, რომლისთანავე თვით უტყვითა პრესისა და კადრულობსა.

სადგურში ადვილის უქონლობის გამო; ხეტის მწარმოებელი, რომელთათვის ბათუმის ნავთსადგური ერთად ერთი გასასვლელი გზაა, სივიან, რომ მათთვის ყოველად შეუძლებელია ვაჭრობის გაგრძობა აქ; ვერეთ წოდებული «დობროვოლინი ფლოტი» არა ერთი წელიწადია მოწადინებულია, გაფართოვოს ბათუმის ნავთსადგურში თავისი მოქმედება, მაგრამ უადგილობის გამო უარი ესმის ყოველ თავის თხოვნაზე. თვით სანავთო სადგომში მეტად დიდი სივიწროება დღეს, რადგან მხოლოდ 3—4 გემის დატვირთვა შეიძლება ერთად, და გამოიღველ ქარბების რიცხვი კი ათამდეა და ხშირად თითოს სქირდება სამი-ოთხი გემის დატვირთვა. საქმე უფრო და უფრო მწვევდება, რადგან საქონლის მოძრაობა წლიდან წლამდინ მატულობს. 1898 წელს საქონლის მოძრაობის რაოდენობა გამოიხატა 90 მილიონ ფუთით; ათი წლის წინად კი 55 მილიონი ფუთი იყო. ამ 90 მილიონ ფუთში ნავთი — 66 მილიონია და 24 მილიონი ფუთი ნავთის სხვა საქონელი.

აღნიშნულმა მდგომარეობამ მთავრობას საზრუნავად გაუხდა ნავთსადგურის გაფართოება და საქიროების მემკრ მოწყობა. იმ გეგმათა შორის, რომელიც წარუდგინეს სავაჭრო ნავთსადგურების მომწყობ კომისიას (комиссия по устройству коммерческих портов), უფრო საყურადღებოა გეგმა ინტენერ ნ. მ. ზუბოვისა. ამ გეგმით, აღმოსავლეთით უნდა გაკეთდეს ახალი ნავთსადგომი (გაიან), რომელიც უნდა მოთავსდეს ერთად 17 დიდი გემი; ამისათვის ზღვაში უნდა ამოიყვანონ ქვის კედელი (ბრეკატე-

* ტონი სამოცი ფუთია

ნდა ვადიხადოს 5.500 მ. კრებამ აიხუთი კაცის კომისია ქალაქის გამგეობის კრების ოქმისა და შესწორებულ აქტის წარსადგენად.

ქალაქის სკოლების მასწავლებლებმა წყვეტეს, წარუდგინოს საბჭოს ის მოთხოვნა, რომელთა მიხედვით ისინი თხოვნენ მასწავლებელთათვის უფრო მოკაპენსია ვადას (20 წელს).

შაბათს, 5 მაისს, საღამოს 8 საათზე, ქალაქის გამგეობის დარბაზში სხდომა ჰქონდა ქალაქის სასწავლებელთა გამგე კომისიის, რომელმაც განიხილა ტფილისის სასწავლებლის გადამკვეთების შეწყვეტილი საკითხი, სხდომის დროს გადათვალისწინდა 10 სხვა და სხვა ტიპის სასწავლებლების წესდება. კომისიამ ტფილისისათვის უფრო საუკეთესოდ სცნო აქტი წესისა სახელოსნო სასწავლებლების 1889 წელს 26 ივნისს გამოცემული გადაგნა ამოიჩინოს მცირე კომისია, რომელსაც დაევალოს აღნიშნულ წესის დედა შეიმუშავონ ახალი პროექტი ტფილისის სახელოსნო სასწავლებლის გადამკვეთების შესახებ; ეს პროექტი შემდეგ გადაგნება განსახილველად ტფილისის გამგეობის საბჭოს. მცირე კომისიის წევრები ამოიჩინეს ოქმენ ა. ს. ბაბოვი, ნ. ი. ბეჭტაძე, ს. დ. ლისიციანი და ი. ა. ბეჭტაძე.

შაბათს, 10 მაისს, ქალაქის გამგეობის სადგომში სხდომა ექმნება იმ მცირე კომისიას, რომელსაც ქალაქის სასწავლებლებს გამგე კომისიამ მიანდო, შეიმუშავოს აქტი ტფილისის სახელოსნო სასწავლებლის გადამკვეთებისა.

რადგანაც ამ მოკლე ხანში საბოლოოდ უნდა მოწესრიგდეს სახელმწიფო სახელოსნო სასწავლებლების საქმე, ამიტომ შემდეგდებამ, მიწად-მოქმედების მიხედვით წინადადებით, მიანდო ბ. მ. ვ. მაჩაბის გამოკვლეოს, ვინ და როდის უნდა სახელოსნო სასწავლებლები გლუხდეს.

ამიერ კავკასიაში რუსეთიდან ვადა მოსული სასწავლებლის დასამზადებლად დაარსებული ორი პარტია; ერთი ტფილისის მიდის ერევნის გუბერნიაში ქურთის გადამსახლებლის შემდეგ დარჩენილ ადგილების მოსამზადებლად ხსენებულ მიხენთვის; მეორე პარტია მიდის ბაქოს გუბერნიაში და დადესტის ოლქში; აქ 7000 ტფილი მიწა უნდა დაუმზადონ რუსეთის მოსულებს.

მთავრობის განკარგულებით, ვადა იმ ათასი მანეთი იმ მიმამულეთა დასამზადებლად, რომელთაც ჩამოერთვათ იტალიის ნაქარალის გზის (რაქის მარა) გადამკვეთება და გასაფართოვებლად.

პარასკევს, 11 მაისს, კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების სადგომში დანიშნულ

ლია სამეურნეო საზოგადოების წევრთა საზოგადო კრება, რომელზედაც განხილულ იქმნება საზოგადოების მიმდინარე წლის შემოსავალ-გასავლის ხარჯთ აღრიცხვა, სასტატისტიკო ბიუროს შესახებ ზოგიერთი საკითხი და დასასრულ არჩევანი სარედაქციო კომისიის წევრებისა.

„ბირევე. ველომოსტ.“-ს სიტყვით, ჩვენებური მარგანეცი დიდ ბაზარს პოულობს გერმანიასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში.

გუშინ დაიწყო ბათუმში ქუთაისის საოლქო სასამართლოს განყოფილების სხდომები.

გუშინ, 7 მაისს, კავკასიის სამეურნეო-სამრეწველო გამოფენის კომისარს ცნობა მოუვიდა განჯის ქალაქის გამგეობისაგან, რომ ხსენებულ ქალაქის საბჭოს შეუძლებლად უცვნიან, კავკასიის გამოფენის გამართვლად კომიტეტს რაიმე შემწეობა აღმოუჩინოს.

კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებას ამბავი მოუვიდა ქ. პეტროვსკიდან, რომ იქაურს ვენახებს მოსდებია ერთგვარი ქია, რომელიც ახლად გამოყოფილ ვენახს სრულიად ანადგურებს თურმე. ამასთან საზოგადოებას მოუვიდა ნიმუშები ქიებისა და სთხოვეს საზოგადოებას, გამოძიების შემდეგ უწვევოს საშუალება, თუ როგორ ებრძოლონ ამ ვენახის გამანადგურებელ სენს.

საუფლისწულო მამულების უფროსი თ. კაჩუბეი დარჩება ტფილისში 11 მაისამდე.

ქ. ტფილისის მიმდინარე წლის ხარჯთა აღრიცხვის დამტკიცების შემდეგ ქალაქის ახალ შტატებისთვის გადადებულია 14,503 მ. ქალაქის მოურავმა უკვე დანიშნა პირები ყველა თანამდებობებზე, ვარდა გამგეობის მდივნის თანამდებობისა.

ამიერ კავკასიის რკინის გზის „მოძრაობის“ უფროსი ბ. ვერხოვსკი წავიდა როსტოვში, რათა მონაწილეობა მიიღოს „მოძრაობის“ უფროსების კრებაში.

დღეს თავდება ვადა ხელის მოწერისა მესამე საობლიგაციო სესხის ნაწილის (200,000 მ.) განაღდებაზე. ჯერ ხელის მოწერა არ ასულა 200.000 მანეთამდე.

მიწად-მოქმედების სამინისტრომ მიანდო თევზის მრეწველობის ინსპექტორს ბ. გრიმას დააარსოს კომისია სალიანის თევზის მრეწველობის შესასწავლად.

საქმე ივანე ალექსევეისა, რომელმაც მძიმედ დასჯრა ტეხნიკი ივანოვი, დანიშნულია გასარჩევად სამხედრო სასამართლოში არა 10 მაისს, როგორც მოხსენებული გვექნა, არამედ 12 მაისს.

ლენქორანში ოლქის სასამართლოს სესხია განიხილავს ბოქაულად ნამყოფის მინსაროვის საქმეს. მინსაროვს ჰბრალდება

რუსის მწველებლების (სექტანტების) წვალება.

ოთხშაბათს, 9 მაისს საღამოს 8 საათზე, ქალაქის გამგეობის სადგომში სხდომა ექმნება იმ კომისიას, რომელსაც მინდობილი აქვს სხვა და სხვა საჩივრების განხილვა ქალაქის მამულების დაფასების შესახებ.

მარსელიდან გვწერენ: „პარკის თუ ძაფის მყიდველ-გამყიდველები ახალ მოსავლის ამბებს გაფაციცებით და მოუსვენარის მოლოდინით ადევნებენ თვალყურს. ისპანიაში ქია საცხედ არის, აგრეთვე სირიაში.—ჩინეთში პირველი მოსავალი უკვე მიუღიათ შარშანდელზე ცოტა მეტი, თუმცა ღირსებით ნაკლებია. მაგრამ იქაური სტატისტიკისას ვინ რას გაიგებს, სანამ მოსავალს ბაზარში ძაფად არ გამოიტანებენ. ყოველ შემთხვევაში, ჯერ, სანამ საფრანგეთში და უფრო იტალიაში მოსავალს პირი არ უჩანს, ფასების აწვე-დაწვევის საქმე გადაჭრილი არ არის. დღევანდელი ფასები კი, პარკისა თუ ძაფისა, ერთობ დაბალია. ჩვენებური პარკი კილო შეიდიდან რვა ფრანკამდის იყიდება (ეს უკანასკნელი ფასი ყვითელისაა). ესე იგი ფუტს მოუღის 45—48 მანეთამდის. რასაკვირველია ამასე ძვირად უღირთ გამყიდველებს შარშანდელი პარკი“.

ჩვენ მოგვივიდა კიდევ 5 მან. კიევის უნივერსიტეტის სტუდენტების სასარგებლოდ, რომელიც სავაქრო სახლის „ო. გოკილოვის შეილების“ მსახურთა შორის შეუგროვებია ბ. გ. ჩხენკელს.

წინად შემოსულთან ერთად ეხლა შესდგა 17 მან. 50 კ.

ს. ყანდაურიდან (სიღნაღის მარა) გვწერენ: „29 აპრილს, დღით, კვირას, აქ ერთი საზოგადოებრივი მკვლელობა მოხდა. ამ სოფლის მცხოვრები გლეხი ალექსა ბეგიაშვილი, როდესაც ყანიდან დაქერილს საქონელს მიერეკებოდა შინისაკენ და მიახლოვებულა სამიკიტრო ღუქანს, შეხვედრია დაქერილ საქონლის პატრონს გიგოლა შენგელიძეს, რომელიც ღუქნიდან კარგა შეზარბოშებული გამოსულა; ბეგიაშვილს და შენგელიძეს დაქერილ საქონლის გამო მოსვლიათ ლაპარაკი. შენგელიძეს ორიოდ სილა გაუკრავს ბეგიაშვილისათვის; უკანასკნელს ვეღარ მოუთმენია, უძვრია ხანჯალი და პირდაპირ მარჯვენა გვერდში დაუცია გიგოლა შენგელიძისათვის, რომელმაც მეორე დღესვე განუტევა სული. დარჩა განსვენებულს უიმედოთ ცოლშვილი.“

ელირსათ აქაურ მცხოვრებლებს ადრები. ეს ორი კვირა განუწყვეტლივ წვიმა და მოსავალსაც კარგი პირი უჩანს, თუ სეტყვა არ საიდგან ესტუმრათ“.

ს. დეაბუზიდან (გურია) გვწერენ: აქეთ ძლიერ ცუდი დარბია. ყანები დაუთესელია

და მუშა ხალხი შესწივის ერთი მეორეს ყანის დაუთესლობას. 21 აპრილს აქ დიდი სეტყვა იყო, ასე რომ წონით თითო ცალს ოთხი მისხალი გამოვიდა. ხეხულის სეტყვა ფუტა და ვახეხსაც დიდი ზიანი მიუტანა.

სამღვდლომების საშუალებად.

მარტში ვარდისუბანში (თელავის მარა) ვარდაცვალი ერთი მეტად მოხუცებული მღვდლის ქვრივი სოფიო იაკაშვილისა. მისმა გაჭირვებულმა და დატანჯულმა ცხოვრებამ დამტკიცა სამღვდლომის შეუბრალებლობა, უზრუნველობა იმისთანა პირზე, რომლის შებრალება და ყურის-გდება უნდა შეადგენდეს სამღვდლომების ზნეობრივ მოვალეობას. ეს სოფიო იაკაშვილისა ყმაწვილობაშივე დაქვრივებულა, დარჩენია ორი ქალი-შვილი და საცხოვრებელი კი არაფერი. როგორც კი ყოფილა დაუზღია ომლები და დაუთხოვებია. ჩქარა ეს ქალებიც დაჰპოცია. მანამ შესძლებია, თვისი შრომით უქამია ლუკმა პური, მაგრამ სიბერემ შრომის ძალა წაართვა და იმ ბევრისთვის ულმობელმა სიკვდილმა და მისთვის კი მეტად სანატრელმა ძალიან დაიგვიანა, ჩავარდა ლოგინად. ამ გაჭირვებულ დროს მიეკვდლა თვის ძმისწულებს გლუხებებს, მაგრამ დიდ ხანს ვერც ამათ შეინახეს სიღარიბის გამო.

საცოდავი ავთიმყოფი ბოლოს საბძლის ახლოს მიწვა და იქ იტანჯებოდა. სწორედ აღამიანს ქვის გული უნდა ჰქონოდა, რომ მისის აცოდაობის მნახველს ცრემლები არ ჩამოცვივონდა. ძმისწულებმა რომ შეატყვეს, საქმე ცუდად არის, ღამეს ვერ გაათესო, აღგნენ დასახლში ვადიტანეს და იქ განუტევა სული.

აი ფაქტი, რომელიც იქცევს ყურადღებას. ეს არის ხვედრი ბევრისა, ბევრს უნახავს მწარე დღეები და ბევრი კიდევ ჰნახავს, თუ საქმე სამღვდლო ქვრივებისასე იქმნება დაყენებული, როგორც ეხლათ. არსად პენსია, არსაით დახმარება, აბა რით უნდა იცხოვროს ამისთანა უბედურმა აღამიანმა. ნუთუ მარტო სატანჯველად დასატირებლად ვაჩენილა ამისთანა აღამიანი? მართალია, ტფილისში არსებობს ამისთანა შემთხვევისათვის სამზრუნველო ქვრივობებისა, მაგრამ ვინ არ იცის, რომ ეს სამზრუნველო სრულებითაც ვერ აკმაყოფილებს უპატრონო და უქონელ სამღვდლო ქვრივთ. სოფიო იაკაშვილისასაც მოსდიოდა ყოველწლივ ფუმინდან თხუთმეტ მანეთამდის ამ სამზრუნველოდან, მაგრამ ეს აბა რა „სუმმას“ შეადგენს? ეს არის მხოლოდ სამი თვის შესანახი საზრდო, თუ რომ ძალიან ხელ-მოქერილად იცხოვრებს აღამიანი. მაშასადამე მზრუნველობას არ ძალ-უძს, რომ დააკმაყოფილოს ქვრივი ყოველივე საცხოვრებელს მოკლებული; ამისათვის საჭიროა სხვა რამ დაწესებულება, ან სხვა რამ დადგენილება, ერთი სიტყვით, სხვა რამ წყარო, რომ თავი როგორმე ირჩინოს. რადგანაც უმალღეს მთავრობას ჯერ ჯერობით ამ საგანზე არაფერი გადაუწყვეტია, მე მგონია, რომ უნდა თვით სამღვდლოება ეცადოს თვით შექმნას ეს წყარო, რომ ლუკმა-პური ჰქამოს ამისთანა აღამიანმა. საცოდავმა სოფიო იაკაშვილისამ რამდენჯერმე მიჰმართა თხოვნით სამღვდლოების კრებას, როდესაც მათ ჰქონდათ ხოლომე კრება თელავის სასულიერო სასწავლებელში სასწავლებლის შესახებ, აცნობდა თვის გაჭირვებას ფორმალურად, რადგანაც ისე ყველამ იცოდა მისი მღვდლობა, მაგრამ სამღვდლოება უჩენდა შემწეობას? არა, რადგანაც მისი შემწეობა უღრიდა არა შემწეობას. უნიშავდა წელიწადში ძლივ ვაგებთ თუმამდის. აი მათი შემწეობა სამღვდლოებაც ამით ამტკიცებდა, რომ მას არა ჰქონდა ქეშმარიტი წადილი შემწეობისა. მას თუ ნამდვილად ასეთი რამ სწავდა, უნდა მხედველობაში მიერო რაოდენობა ფულისა, რომელსაც აწვდიდა მზრუნველობა ისე მიეწვდინა წლიური საზრდო,

II. ცხრილი ბათუმის პორტიდან გადატანილ საქონლისა.

საქონლის სახელი	1894 წელს.		1895 წელს.		1896 წელს.		1897 წელს.		1898 წელს.	
	იმპერიაში.	საზღვარ-გარეთ.								
მარცხლად დაჭყლილი ფუთი.	70.100	327.924	182.648	561.696	262.000	130.219	57.000	496.773	31.000	482.758
რეზინი ფუთი	91.191	6.928	91.799	2.666	143.155	997	151.000	2.646	160.000	3.520
რკინი თიხისობით	—	—	—	—	—	304	—	311	—	126
ლოდი, მინერ. წყლ. ფუთი.	—	—	—	—	—	80	—	121	—	99
და სხვა სასწავლებელი	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—
ბარე შუბი, მატული, ტყავი და სხვ. ფუთი.	41.612	108.681	32.666	103.541	77.000	148.779	144.000	181.819	79.000	119.848
კარბი ფუთი	49.430	148.736	28.745	11.936	29.000	113.839	49.000	190.475	41.000	154.238
კაპი და ხისგან ნაკეთობა ფუთი.	40	965	470	1.000	13.000	—	3.000	2.489	8.000	5.500
მარცხი ფუთი	—	432.770	—	268.100	—	265.860	—	242.265	—	718.934
ტყვილა.	—	790.224	—	777.590	—	419.639	—	415.450	—	489.643
ბა და სხ. ლით. და მათ. ნაკეთ. ფ.	82.559	26	103.854	36	22.000	1.317	26.000	444	171.000	264
ქვი ფუთი	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
და ტყვია ფუთი	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
მარცხი და საფთო. საქონ. ფუთი.	—	53.922	—	35.633	—	65.681	—	57.602	—	48.513
ლიზები (სპარსეთიდან) ფუთი	—	189.734	—	148.986	—	36.029	—	43.399	—	39.608
ქვი და თიხისგან ნაკ. ფუთი.	7.087	917	111.739	1.310	4.000	727	8.000	748	5.000	1.337
და სხვ. საქონელი.	1.634.265	79.562	1.397.969	62.000	1.054.000	6.184	1.059.000	14.697	858.000	17.334
მანათისა.	—	—	—	—	—	55.272	—	80.324	—	51.100
აღვლილი.	—	11	—	—	—	—	—	3	—	10

შემდეგ წერილში მოვიყვანთ ცნობებს ნავთის საქმის შესახებ ბათუმში.

*) ნაჩვენებია „დანარჩენ საქონელში“.

რადგან სხვა წყარო ცხოვრებისა არსით მქონდა. სულ თითო აბაზი რომ გადაეხადა კრებულს (შრიტე), მათთვის კი არაფერს შეადგენდა და ქვრივ-ოხერს კი ლუკმა პური გაუზღებოდა. შემდეგში მიიწი უნდა მიჰქციოს სამღვდლოებამ ყურადღება ამ გარემოებას და იხსნას გაქირვებისაგან ამისთანა გაქირვებული და დატანჯული ადამიანი, როგორც იყო სოფელი იაკაშვილისა.

ნ. მერელი.

პროვინცია

ჩოხატის საზოგადოება და სხვ.
სუშხა. (გური). საზოგადოებრივი ცხოვრებაში ნორმისაგან, მაგრამ სხვა თუ-თან საზოგადოება მეტად განსხვავდება სხვათაგან; ერთ ამ ხარის კეთილშეშობის ჩინების საზოგადოებად აღმოსავლეთის ნაწილი უფრო მშრალია, ხოლო ჩამდინის დასავლეთისკენ დაიწვეს, იმდენი უფრო ჭარბიან ხდება. ამიტომაც, რომ დადგება თუ არა გასაფხული და გათბობა ტბები და ჭაობები, თან მძებრებს ციებ-ცხელებს. აქეთ ნაკლებათ შეხვდებით ოჯახს, რომ ზაფხულში ციებ-ცხელებით ვინმე ღოგინზედ არ იწვეს. უმეტესობა ვერ მიმხვდარან მიხვდეს თავიანთი უძღურებისას, ზოგი კუდაინებს სარდას, ზოგი თავის დროზედ წირვის და სექტორს გარდაუხეობას, ზოგი ხატის მოულოდნელად და ვინ იცის რა მიხვდეს არ დასხვებულს! სოფლის შიშობაჲ დაკლებს ეს უნდათ. მთელი მათი ეზოები დიდ-დიდობით ხაზით სავსეა. გაშლის ზოგი ბანქის, ზოგი ღობის მარცვალს, ზოგიც მკაცრად დახვდით შიშობას და წაუთხრებთ თავიანთ თავიანთ-მცემლებს აწმურა და მომავალი ბედის დავთრებს. აქნა ახალ მოყვანილი რძალი მეტად ღამაზი და კაცის მოყვარული ყოფილა. შესაბამისა ერთ შენს მეზობელს ქაღს, სხელს ვერ გეტყვი, მაგრამ მიკვლავს კი და სხვა ამ ვერაფერს. გურიის არც ერთ კუთხეში იმდენი შიშობა არ მოიქცება, რამდენიც ჩინათშია ესენი ურცხვად და უტიფრად უკეთუფარს ხაზს. მიხვდა, რასაკვირვებდა, მისი გაუნათლებლობა, თუმცა ამ ბოლოს დროს ჩინათსაც ეტემა დაწინაურება. ამ 30-40 წლის წინათ ჩინათში დამეს არ გაათევისებდნენ მგზავრს: ვინ იცის რაფეისაა. დღეს კი სულ სხვანაირად. ჩინათს აქვს კახტა ორ სართლიან შენობაში გამოქვიშული ორჯანისანი სამინისტრო სკოლა და სამრეწველო სკოლებიც მოიპოვებინ, თუმცა მასწავლებლები ხშირად იცვლებიან და, რასაკვირვებდა, ამ ნაირად ერთი მასწავლებლიდან სკოლის მეორე მასწავლებლის ხელში გადასვა ცოტა არ იყოს სწავლის მკვიდრ ნიადვზედ და მუხრებს შეუთრებს. მასწავლებლები მუდამ ამის ჩივიან ჩინათის ატმოსფეროს ვერ შეუვრდებიან, და ჩინათის კადანისათვის და გაბახმარება კი ერთბაშად შეუძლებელია.

სუფის სადგურზე ჩინათის საზოგადოებაში. იმისი არე-მარე დასახლებულია ხაზით გურიის და სხვა მხრის კუთხეებიდან გადმოსხვებულით. სუფის დასახლებას ერთბაშად შეუწო ახლო მდებარე მდიდარმა ტყემს, სადაც ამ რამდენიმე წლის წინათ შესამჩნევია ხეტვის მუშაობა იყო; მეტადვე რკინის-გზისთვის შეშის დამზადების მუშაობამ მოკვია აქ სხვა და სხვა კუთხის ხაზით და, რა ნახეს სადგურთან გაშლილი მინდორი, სიმუდამით დაესახლენ. სუფის მდიდარი ტყე კუთხეებით გურიელების, რამდენიმე ვერსტის მანძილზედ ამ დრომდე დიდ სარგებლობას აძლევდა მთელ გურიას და სამეგრელოს. უნაის მუშაობას რომ ედგები მორჩებოდა, ცუდით მხარზე უფროა უნაგერაზედ (ასე უნახან სუფის სადგურს) მიდიოდა და ფუფისაგ მოულოდნელად, თუმცა ნახევარი ნაშრომისა ხინის და წამლებს ფასად უნდებოდა, მაგრამ შიშის წასვლას, როგორც ამას რატუნელ-ფეხსეულ სხანები ეწვეიან, მანაც იქ წასვლას ამჯობინებდა. დღეს კი მეთაფი იმის მუშაობას აღარ არის, რადგან შეშის გასვლამ რკინის გზაზე შესამჩნევად იკლო და მისთან ტყეებში ისე მდიდარი აღარ არის. კარგი

სახანავი იყო სუფის 1897 და 1898 წლებში, რადგან ხეობის მძებნელი ამხანაგობა მუშაობდა. წარმოადგინეთ, ბუნებრივ ჩინათის კუთხეს ექვეტრონათ განათება კი ედარსა, მაგრამ მრავალი ოცნებები და იმედი გაკვირვებდა. როგორც ქვემო-ჩინათი, ისე დადგენილი სუფის განთქმულია თავის ტბებ-ჭაობებით და ამ ჭაობების მატრან-პატონი ბაყუბით. აქ მეტად გამრავლებულია კოდები და ერთხანით მწერი „დედაბურა“, რომლებიც სისხლს სწავენ და მინანს. თუ არ კარ-ჩაკეტილ ოთახში, ზაფხულში ბით გარედ ძილი და ჩრდილ ქვეშ წამოგორება ადამიანს არ შეუძლია, რადგან იმდენი კოდ-დედაბურები დაეხვევიან, რომ სისხლიდან დასცლან. აქ არ არის არც ექიმი, არც აფთქა და არც ფერმალი (სახეში შევს სპეციალისტი) დუქნები კი 40-მდე იქნება. მთელი ბაზრის ქუჩები ანტიანისტარულ მდგომარეობაშია. თუ კოდ-ბუზებს, ამ არა მკითხე დაქაქებს, ვერ მოიპოვებენ თავიდან, ეს ხომ ადვილია: ახლო-მხლო მდებარე ჭაობებს არხები გაუჭრან, ეზოებში წუშეები მოაშრან და დუქნების ქუჩები სუფთად შეინახან; სხვა თუ არა, ბაყუბიდან მანაც დაიხსნიდნენ თავს. შიშობებს შიშობებენ, რომ უფრო განახიან დადგენილი სუფისში ორ კლასიანი სამინისტრო სკოლის გახსნისა. სასურველია, მზრუნველი, ახუ სკოლის გულ-შემატებელი მიქცეულენ ყურადღებას, რომ ერთი მასწავლებელი საფერული ცოდნით მანაც იქნებოდეს ცოტად თუ ბევრად მომხმარებელი.

როჩია

სასამართლო

I

ივანე მასურაძის საქმე.

ტფილისის მოქალაქეს ივანე ივანეს ძეს მასურაძეს 1898 წლის 18 ნოემბერს ადგილის თაობაზე ჩხუბი მოსვლია ტფილისის მაზრის, სოფელ საგარეჯოს ზოგიერთ მცხოვრებლებთან; ჩხუბის დროს მასურაძეს ხანჯლით დაუტრია გვერდში ერთი ამ სოფლის მცხოვრებთაგან ივანე ახარიაშვილი, რომელიც იმ კრილობისაგან რამდენიმე დღის შემდეგ გარდაცვლილა. პასუხის გებაში მიცემულ ივანე მასურაძის საქმე განუხილავს ტფილისის ოლქის სასამართლოს, რომელსაც დამნაშავედ უცნია მასურაძე ახარიაშვილის გულ-მოსულობის დროს დაქარა-მოკვლაში და გარდაუწყვეტია ყოველივე განსაკუთრებულ უფლება-უპირატესობათა ჩამორთმევა და პატიმართა გამასწორებელ რაზმში ერთის წლითა და ნახევრით ვაგზაგანა და ამასთანავე განსვენებული ახარიაშვილის უშემწევოდ დარჩენილ ოჯახის სასარგებლოდ თვეში 6 მან. გარდახდევინება. მასურაძე ოლქის სასამართლოს გარდაწყვეტილებას არ დათანხმებულა და საქმე გადაუტანია ტფილისის სასამართლო პალატის სისხლის სამართლის პირველ დეპარტამენტში, რომელმაც ეს საქმე განიხილა შაბათს, 5 მაისს. ბრალდებულს იცავდა ნაფიცი ვეკილი ბ-ნი კარაბეგოვი, რომელიც ამტკიცებდა, რომ მასურაძე იმულებული იყო ისე მოქცეულიყო, რადგანაც განსვენებული ახარიაშვილი სხვა თვის მეზობლებთან ერთად მიუვარდა მასურაძეს მის საკუთარ ადგილში და ძალადობის მოხმარება მოინდომია და ითხოვა მისი გამართლება. სამოსამართლო პალატამ უყურადღებოდ დასტოვა ბრალდებულის ვეკილის უამდგომლობა, დამნაშავედ იცნო მასურაძე აღნიშნულს ბრალდებაში და დამტკიცა ოლქის სასამართლოს განაჩენი.

II

გ. მასხარაშვილის საქმე.

ამავე დღეს სამოსამართლო პალატამ განიხილა საქმე ქუთაისის გუბერნიის, შორაპნის მაზრის, სოფელ კაცხის მცხოვრების აზ. ვასილ იოსების ძის მასხარაშვილისა, რომელსაც ყაჩაღობის ჩადენა და კაცის მოკვლის განზრახვა ედებოდა ბრალად. საქმე ასე ყოფილა: 1900 წელს 15 მაისს სხვა პირებთან ერთად მასხარაშვილი

სოფელ კაცხში თავს დასცემია მიხილ ჩიხელიძის დუქანს იმ განზრახვით, რომ იქედან საქონელი მოეტაცნა. თავის მიზნის მისახვედ მასხარაშვილს დუქანში მდგომ ერთს მოვაჭრის ლუკა ნესტორის ძის მოდებამისა და თვით დუქანის პატრონის მიხილ ჩიხელიძისათვის უსროლია რევოლვერი, რომლითაც მხოლოდ მოდებამე დაუტრია მძიმედ და ჩიხელიძე კი გადარჩენია ტყვიას. ბრალდებულის მასხარაშვილის საქმე ქუთაისის ოლქის სასამართლოს სესიამ განიხილა დაბა სახანგეში 1901 წლის 17 თებერვალს, სადაც სასამართლოში საქმის გამოძიების დროს დამტკიცებულა მასხარაშვილის მიერ ჩადენილი ბოროტ-განზრახვა. ოლქის სასამართლოს დამნაშავედ უცნია ვასილ მასხარაშვილი და გარდაუწყვეტია ყოველივე პირადად თუ მდგომარეობით მოპოვებულ უფლება-უპირატესობათა ჩამორთმევა და 10 წლის ვადით მადნის სამუშაოებში ვაგზაგანა. მასხარაშვილს ოლქის სასამართლოს განაჩენი განუსაჩივრებია ტფილისის სამოსამართლო პალატაში, რომელმაც შაბათს, 5 მაისს, განიხილა რა ეს საქმე, დამნაშავედ იცნო მასხარაშვილი აღნიშნულ ბრალდებაში და დამტკიცა ოლქის სასამართლოს გარდაწყვეტილება.

დეკრეტი

(„რუსეთის დეკრეტთა სააგენტოსაგან“)

7 მაისა.

პატიმარობა. 6 მაისს, ხელმწიფე იმპერატორის დაბადების დღეს, პეტერბურგი მორთული იყო ბაიარაღებით. ყველა ეკლესიებში, ჯარების სადგომებში, სასწავლებლებში და სახელმწიფო დაწესებულებებში გარდახდებულ იქნა სადღესასწაულო ღვთისმსახურება. ისააკის საკრებულო ტაძარში წირვა შესრულა მიტროპოლიტმა ანტონმა. საღამოთი ქალაქი ვაჩირაღდებული იყო.

6 მაისს ცარსკოე სელოში მოვიდა ბერძნების დედოფალი და საბერძნეთის ტახტის მემკვიდრე ქრისტეფორე.

6 მაისს, ხელმწიფე იმპერატორის დაბადების დღეს, ცარსკოე სელოს დიდ სასახლის ეკლესიაში გარდახდებულ იქნა სადღესასწაულო წირვა, რომელსაც დაესწრნენ ხელმწიფე იმპერატორი, ხელმწიფე დედოფალი მარიამ თეოდორეს ასული და ალექსანდრა თეოდორეს ასული, ბერძნების დედოფალი ოლა კონსტანტინეს ასული, ხელმწიფე მემკვიდრე და ყველა დიდი მთავრები და მთავრინები. წირვის შემდეგ დედოფალი ალექსანდრა თეოდორეს ასული, ბერძნების დედოფალი და დიდი მთავრინა მარიამ გიორგის ძე წაიღნენ ცარსკოე სელოს დიდის სასახლიდან. შემდეგ გამართულ იქნა საუბრე ათი კაცისათვის.

როსტოვი-დონე. როსტოვის ბიუჯეტში 210,000 მან. დეფიციტია ნაჩვენები. სმეტის შესასწორებლად ამცირებენ ვასავალს.

მოსკოვი. ექიმ შატუნოვსკის საქმის ერთი ნაწილის გარჩევაზე გარემეთა დასწრება აღკრძალულია. გარეშე ხალხი დაესწრო იმ ნაწილს გარჩევისას, რომელიც შეეხება მის საქციელს ქ. ვენიევისთან, რომელმაც სთხოვა მას მიეცა საწამლავი თავის მოსაკლავად. შატუნოვსკიმ, მისცარა პენიენსკისას რაღაცა უვნებელი წამალი, გამოართვა ქალს სარგებლიანი ქალაქდები 2000 მანეთის ღირებულობისა იმ დარწმუნებით, რომ მას, როგორც სასიკვდილოთ გამოხადებულს, ფულები აღარ ესაჭიროება. საქმის გამოძიება გაგრძელდა.

ხაბაროვსკი. 1 მაისს ჩიტაში ჩაყარეს საძირკველი საოსტატო სემინარიისა.

მაკარინოსლავი. დღეს დიდის ამბოთ ვასხა აქ გუბერნატორმა ეკატერინოსლავის მეცნიერული საზოგადოება.

ბრონოვსკი. ატლანტიური ოკეანედან მოვიდა გემი „პერკოვი ედინბურგისა“.

მოსკოვი. ექიმ შატუნოვსკის მიუგნავეარ წლით ციხეში დაბრუნებდა. **კონსტანტინე.** კონსტანტინე აღმირალის კრიუკინის პატრონსაგან გაიმართა სადღესასწაულო დასწრება რუსეთის საელოზების წევრები და ერთა ოსმალეთის დიდებულნი.

ლონდონი. „ტიმის“-ის კორესპონტი ტოკიოდან შემდეგ იწერება: „ლონდონი აპირობს შემოდგომაზე, როცა მწიფის სახლობა დაბრუნდება პეტი განახლოს რუსეთთან მეგობრული განხილვა, ურომლისოდაც მეტადვე ჩინეთს გაუჭირდება მშვიდობიანობის დინასტიის დაფარვა“.

აბაზცია. საბერძნეთის მეფე დედოფალი „პსარიტ“ წაიღა.

პარიზი. რუსეთის იმპერატორის დების დღეს რუსეთის სიელოზს ეკლესიაში გარდახდებულ იქნა სადღესასწაულო წირვა, რომელსაც დაესწრნენ ელჩი თურუსოვი, რესპუბლიკის პრეზიდენტი ხედრო კაბინეტის უფროსი გენერალი ბუა და გარეშე, სამხედრო და საზღვაო მინისტრების წარმომადგენელნი.

მენა. ხელმწიფე იმპერატორის დაბადების დღის გამო რუსების ეკლესიაში დახდებულ იქნა სადღესასწაულო წირვა.

ბარლინი. ხელმწიფე იმპერატორის ბადების დღის გამო რუსეთის საელოზს გარდახდებულ იქნა სადღესასწაულო წირვა — რის შემდეგაც ინადიმეს.

ბაბაბ. გუშინ შესდგა სამშვიდობო ფერენციის ვახსნის 1899 წელს სასაზღვაო საყოველთაო იარაღის აყრის ქილიგისა და სამშვიდობო ლიგის კომისიისაგან, აგრეთვე აქაური დელეგაციისაგან მომხრეებისა დასწრებას. მინისტრი დე-ბოფორმა ვახსნა საზღვაო და აუხსნა მნიშვნელობა კრების სამედიატორო სამართლის დაფუძნებისა; რამდენამე ორატორმა წარმოასიტყვა საერთაშორისო მშვიდობიან სასარგებლოდ. რუსეთის იმპერატორ დედოფალ ვიქტორიას დებეშებით უცხადეს უგულითადესი პატივისცემისა.

პეკინი. პიშინი აქედან წაიღა. გზის სადგურზე გამოეთხოვა დიპლომატიკური ვალდებულებების, გენერლებს, ხოლო აფიცრებს, პრინცი ცინს და ლინსინს. პეკინსა და შანჰაის შუა მიმართულად აღდგენილია.

ბელგრადი. რანკო ტაისიჩს, რომელიც სიკვდილით დასჯა მქონდა მისაჯული ხელმწიფო დალატისა გამო და რომ ამ ეამად ცეტინიეში იმყოფება, სასებატია.

პარიზი. „გაფასის სააგენტო“ ამტკიცებდა ტენერში საფრანგეთის ორი კორის მოსვლას მიზნად აქვს დაუყოვნებამდ დასწრება იქნას ფრანგის პუბლიკის შემდეგ წარდგენილი მოთხოვნისა დაკმაყოფილების საკითხი.

იოკოჰამა კაბინეტის შედგენა ედება იმ გარემოებით, რომ ინჟინერ-მელსაც მინდობილი აქვს ეს საქმე ეკუთვნის არც ერთ პოლიტიკურ პარტიულად და სთვლიან, რომ კაბინეტის შემადგენელი უქმარად ერთ სესიასა შეაღწევს.

ბელგრადი. ხმა კაბინეტის სამსახურად მოსვლის შესახებ საფუძველს მოკლავს.

სტანდარტონი. ანსერსფონტის ერმელოს შორის ბურები სამჯერ ნენ თავს გენერალ ბელლოკის ბევრს ეცადნენ ოთხი ზარბაზანი წაერთმეობათ. ბოტა ორ მაისს წავიდა ვისი მეცინოვნე რაზმით ერმელოდან და განდევნა ერმელოს მცხოვრებლებს რომელიც ინგლისის ჯარი ბურები ხელ-ახლად გაჩნდნენ ქალაქში რალმა ელოლოტმასტანდერტონში ორის განმავლობაში ვაგზაგანა ბევრი ბოჯახები, 4000 ცხენი და საქონელი.

რედაქტორი: ვამოცხიანი
 ად. ჭყეზნაძე. ად. ჭყეზნაძე.